

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Zalase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON števil. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik zonsorij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti).

Hunguzi napadli vlak.

PARIZ 18. Poročevalce »Matina« je brzojavil iz Harbina, da se je hotel dne 8. t. m. iz Harbina podati v Mukden. Blizu postaje Singenja so pa Hunguzi napadli vlak, v katerem je bilo mnogo žastnikov in vojakov. En žastnik je bil vled več strelav ubit, dva vojaka sta bila ranjena. Vlak je prišel le do Tielina ter se je potem vrnil.

Poročilo maršala Oyame.

TOKIO 18. (Uradno.) Maršal Oyama poroča, da so japonske čete dne 16. t. m. vztočno od reke Liaho razgale osem ruskih eskadronov, ki so imeli s seboj topništvo, nakar so Japonci zasedli neko višino, ležečo severno od Tielina in na desni strani reke Liaho ter od tod obstreljevali umikajoče se sovražne čete, ki so obstojale iz ene divizije pehote in več eskadronov.

Govor japonskega ministerskega predsednika.

LONDON 18. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija od 16. t. m.: Ministerski predsednik Karaina je imel na nekem shodu finančnikov govor, v katerem je izjavil, da je težko reči, kdaj bo zvršila vojna. Ruse povsem poraziti bo izvenredno težavna naloga, ki zahteva, da je vsa japonska narod složen. Minister je izrazil nado, da bodo finančni velikodušno podpirali vlado. Dosedanji vseh vojne je ugodnejši, kakor se je zamoglo predvidjati, ko je Japonska pričela vojno. Tečaj je bilo vse negotovo, toda sloga naroda je vodila do nepretrgane vrste zmag na morju in na kopnem. Nadalje je minister priobčil, da so tudi inozemci bivajoči v Japonski podpisali novo posojilo.

Mandžurski kitajski podkralj.

LONDON 18. List »Morningpost« poroča iz Pekinga od 17. t. m.: Kitajska vlada je imenovala Šao-Gerhena podkraljem v Mandžuriji. Šao-Gerhen je imel te dni razgovor z japonskim odposlanecem v Pekingu ter se nemudoma poda v Mukden.

Rusko-kitajska banka.

PETROGRAD 18. O govorcih, češ, da je rusko-kitajska banka povodom umaknenja Rusov iz Mukdena izgubila za dva milijona srebrnih palc, ni na vodilnem mestu ničesar resno.

Poročilo generala Kuropatkina.

PETROGRAD 18. General Kuropatkin je brzojavil carju dne 16. t. m.: Zadnje čete naše armade so dne 15. t. m. imele boj na višinah južno-vzhodno od Tielina in pri vasi

Palicuan, južno-vzhodno od Tielina. Po nčti so se čete umaknile na pozicije pri Sinuasito ob reki Liaho in pri vasi Kaolintsa, ne da bi jih sovražnik nadlegoval. Dne 16. t. m. so čete marširale dalje. Dne 15. t. m. so Hunguzi zasedli mesto Fakumin.

Rusko posojilo.

KOLIN 18. Petrograjski dopisnik »Köln. Zeitung« je sporočil svoemu listu, da se na merodajnem mestu drže načela, da se mora nadaljevati vojna do popolnega vpeha, če-ar ne zamore menjati — kakor zatrjujejo dobro obveščene osebe — tudi odpoved francoskih bank ter velika prepadenost in nevolje. Ako ne pride do sporazuma med interesiranimi ruskimi in francoskimi finančnimi krogi, tedaj najme Rusija posojilo doma. Udeleženci zatrjujejo, da se je na sedenjih pogajanjih glede posojila šlo le za pripravljalne razgovore; končne pogodbe se ni nameravalo skleniti. Finančni minister Kokovzov je namreč povodom pogajanj glede zadnjega posojila, naj tega v Nemčiji, izjavil, da ne najme novega posojila do 1. aprila. Pogajanja se baje nadaljujejo.

Avstro-ograska častnika na bojišču.

DUNAJ 18. Z ozirom na noč, ki so jo priobčili listi, da se ne ve, kaka osoda je zadela v ruskem glavnem stanu avstro-ograska e. in kr. častnika, podpolkovnika Čieserisa in stotnika grofa Szepeskega, je e. in kr. vojno ministerstvo priobčilo, da se glasom neke danes dospelo brzjavke naseja podpolkovnik Čieseris v Harbinu. Kje da se nahaja sedaj stotnik Szepeski, ni došlo do sedaj nikako poročilo.

Ruska lazaretna ladija »Kostroma«.

KANEJA 18. Ruska lazaretna ladija »Kostroma« je dospela iz Odese v sudaški zaliv. Ladija bo spremljala rusko eskadro

Dogodki v Rusiji.

LIBAVA 18. Sinoči je šest oseb v eni najživahnejših ulic napadlo dva redarja, jednega je razorožilo, a drugega težko ranilo. Storileci so zbežali.

LODZ 18. Danes so v nekaterih tovarnah pričeli delavci štrajkati.

PETROGRAD 18. (Petr. brz. agent.) Določeno je, da preuči položaj in razmere mesta Baku in gubernije člen senata. To nalogo prevzame baje senator Musmiski.

Dementi.

PETROGRAD 18. (Petr. brz. agent.) Vest, ki so jo priobčile novine, da je bilo v zadnjem času 900 oseb, ki so bile radi verskih pregreškov zaprte, izpuščenih iz samostanskih zaporov, je glasom uradnih poročil neresnična. V zadnjem času je bilo zaprtih sedem oseb, ki so bile izpuščene na svobodo. V samostanskih zaporih se ne nahaja več nobena oseba, zaprta radi verskih pregreškov.

na pesti. Kapitanove čete so se zbirale na griškem bregu, da odpočijejo, da odnesejo ranjene in popravijo orožje. Za nasipom so Kapiteljci pobirali mrtve.

Gospod kspetan sedi na griški obali pred bišo sedlarja Draginiča, opiraje glavo na lakot. Bled je, jezen je; oči upira v svojo čelado, ki leži pred njim na tleh.

Okolo njega so stali vodje povešenih glav, nemi, čakajoči na zapoved.

— Podaj mi vode, Isovč, je zamrmral kapitan.

Častnik mu je nudi vrč, a Lučenac je potegnil dva trikrat prav pošteno in rekel:

— Sramota! Vsi so strahopetci! Ali se tako bije? Tristo vragov! Trikrat smo si razbili glave ob tem popovskem krstiču. Babe! Babe!

— Ali gospod, ljudje so obnemogli, so vražjaki so se branili po vražje, je prigovaril Isovč ponižno.

— Molči! Ni res! Babe ste! je zakričal Lučenac, udarivši z ного ob tla. Čuj, je-li popovski turen naš?

— Ni.

Brzjavne vesti.

Španski kralj.

DUNAJ 18. Španski kralj Alfonz pride meseca oktobra semkaj obiskat dunajski dvor.

Slamsko posojilo.

BANGKOK 18. (Reuterjev biro.) Kralj je odobril da se najme inozemsko posojilo v znesku enega milijona funtov šterlingov.

Iz Arabije.

LONDON 18. (Reuterjev biro.) Mesto Sama, ki ima baje 5000 mož turške posadke, oblegajo ustaški Arabci. Oblegovalci so odbili guvernerjeve pogoje o predaji. Širi se govorica, da je mesto že v rokah ustašev.

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 17. marca 1905.

Prišla je torej tudi čista dolgo pričakovana in razno komentirana avdienca Tomašićeva. Sedaj moramo priznati, da je Tomašić ob vojnem vprašanju in ob vprašanju carinskega ločenja govoril prav tako, kakor želi ves hrvatski narod. A kaj je še drugega govoril — to nam ni znano. Jedno je pak jasno. S svojimi izjavami je zadel Madjare v živo. Ti pa so nam minolega tedna vsaki dan tem povodom izkazovali po novinah svoje — »bratske« simpatije in »bratsko« ljubav: zasramovajoči neše pravice in otimsajoči nam — seveda samo v častniških člankih — vsako pravico do individualnega našega obstanka.

Ogledil se je celo tudi neki nadriučnjak, profesor Saghy, pak je nastopil s trditvijo, da smo mi Hrvatje leta 1807. sami zahtevali madjarski komandovni jezik. Gosp. Saghy pa nima nikakih dokazov za to, a tudi naši zgodovinarji prav nič ne vedo o tem. In tako se je ta madjarski profesor lepo blamiral po stari navadi madjarskih učenjakov. Madjari so se uprli z vso silo, da ne bi mi dosegli tega, kar hočejo oni za-se. Madjari pa nam vendar zagotavljajo od dne do dne, da vse ono, kar so oni pridobili za-se, velja tudi za nas. Ko pa oni zahtevajo madjarski komando, mi pa hrvatski, to zopet ne ugaja našim bratom, ker oni bi hoteli, da bi se mi posluževali njihovega blagolasnega jezika v vojnem poveljstvu.

Ko torej mi vzporedno z Madjari zahtevamo poveljstvo v narodnem jeziku, nas Madjari imenujejo »orodje Avstrije«. Oni pravijo, da mi služimo Dunaju, ter da želimo predstavljati madjarske zahteve kakor neopravičene. In to baje za to, ker hočemo isto: veljavo narodnega jezika v vojski! Da, kadar naši »bratje« nimajo drugega orožja, pak se poslužujejo krilate fraze o »služabniških karmarile« in eličnega!

Proti Tomašiću samemu raznašajo važne laži, da bi zmanjšali važnost njegove avdi-

— Niti to! Vraga! Imaš-li kakov glas o Grgi in bratu?

— Enkrat sta navalila, ali odbili so ju, kmetje so strahopetci.

— Kakor vi vai! Kaj delajo Nemci čevljarji! Zakaj ne naskočijo, kakor sem rekel?

— Nočejo, mirujejo, bojijo se, da bi jim Kapiteljci zapelili biše.

— Zapalim jih jim jaz. O Horvatovi vojski ni nikakega glasu?

— Ni.

— Menda je še daleč, ko se ni povrnil še moj odposlanec. Še je čas. Pa če se ima zrušiti nebo, je planil na noge in si postavil šlem na glavo, nabiti moram Kapiteljce, predno pridejo ligaši. Nočem, da bi mi bili pod orčjem za hrbotom, ko bom tolkel prekletega Horvata. Isovč! Naj mi dovedejo drugega konja. Popovski turen pustite na miru. Vsa posadka, ki sem jo ostavil na Griču, naj pride semkaj. Potem naj se zatrobi, naj zazvone z velikim zvonom na svetem Marku; a če se je pojavil na vidiku sovražnik, naj udarjajo z malim zvonom. K lesnemu branišču primaknite baklje, in da

jeneije. Tako so sedaj razširili glasove, da je kralj jako hladno vsprejel in odslovil Tomašića ter da mu je rekel, da je zahteva po hrvatski komandi neizpolnjiva in — smešna! A veste, kdo širi te glasove? Nikdo drugi, nego poznani izdajica — Kovacevics! Naša »narodna stranka« pa vendar molči in trpi v svoji sredi človeka, ki je izdajica in stavlja glavo v nevarnost nje sami in vsemu narodu! Mislimo, da ta dogodek odpra oči njegovim kolegom iz »narodne stranke«.

Onega Takacea, poštarja v Čepinu, ki je bil rekel, da so vsi Hrvatje, (ali, kakor on slovesno ponavlja: Slovaki) kukavice, so vrgli iz šepinske čitalnice, ker, kakor nezadržljivo, mu ni mesta med značajnimi in poštenimi ljudmi.

Klic po pravici in proti politiki, ki izzivlja Italijo na invazijo naših obal!

(Zvršetak.)

Z mnogih strani so prigovarjali Biankiniju radi te »navdušene himne za avstrijsko vojno mornarico« in so trdili, da je ta del govora Biankinijevega izzval osupnenje med vsemi svobodomiselnimi in zavestnimi elementi parlamenta. To, kar je rekel Biankini, da je mogel govoriti le v svojem, ne pa v imenu Dalmacije. Ker to da je bilo le poveljevanje militarizma. Biankini da je priporočal izsesavanje naroda v svrhu nabavljanja topov in mitraljez. Realizovanje Biankinijevih teženj da bi provzročilo končno neujemanje in ekonomno propast Dalmacije. Kajti ogromni troški bi republikuralni tudi na najsiromašnejšo avstrijsko pokrajino — Dalmacijo, ki ima že sedaj največji odstotek eksekucij. Pomnoženju vojne mornarice bi neizogibno sledilo pomnoženje koatinenta novincev. Teh pa dajajo največ Dalmacija in druge primorske pokrajine. Iz Dalmacije se itak že seli preko morja toliko delavskih moči, da oni, ki ostajajo, ne zadostajo več za navadno produkcijo. Po mnenju Biankinija pa naj bi se še te delavne moči žrtvovala militarizmu in odtegnile deželi. Naravna posledica bi bila: ekonomno propadanje teh pokrajin. Nam grozi — pravijo dalje — germanizem, a temu najizlatneja propagatorja sta birokratizem in militarizem. Mnogo tega in eličnega se prigovarja Biankiniju. Posebno pa se naglašja tu, da je bil njegov govor skrajno neoprotun ravno v sedanjem momentu ogrske kriza in spremembe v politični situaciji na Ogrskem, kateri mora slediti oživljenje vprašanja združenja Dalmacije s Hrvatsko, kajti po Biankinijevem govoru bi se moglo soditi, da Dalmacija se niti noče ločiti od Avstrije, marveč da želi okrepiti svojo zverzo žnjo.

Mi se nečemo spuščati v to navkrižje med Biankinijem in omenjenimi glasovi iz hrvatske javnosti. Reležimo le še, da se je

mi poletite vsi kakor strele, da udarite vsi kakor en klin. Solace je odmaknilo od poludneva. Za eno uro hočem sedeti v škofovskem dvoru. Pojte!

Lučenac je skočil na vranca, poletel kraj čet po vsej obali, kopje je zablestelo, zasukavši se v vis.

— Junaki! je zakričal kapitan, pa če ima zemlja pokati pod vami, v eni uri mi imate vzeti Kapitelj! Živela Marija!

— Živio Kapitan! se je glasilo po vsej vojski.

Veliki zvon je zazvonil, z Griča so se jeznim korakom usuvale nove čete na obal. Sedaj je zatrobila prva, druga, tretja — zatrobile so vse trobente po obali.

— Naskok! je zagrmel kapitan. Za hip je umolknilo vse, ali v drugem hipu so se zaletele čete kakor divji biki ob krikui skozi vodo na kapiteljski nasip.

— Sedaj smo izgubljeni! je pošepnil kanonik Ivan na branišču Stjepku Horvatu; že zadnji naskok smo komaj odbili. Umreti hočemo junaški.

(Pride še.)

PODLISTEK.

157

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. — C.

Trikrat je navalil Lučenac kakor vrag, trikrat so ga odbili Kapiteljci v potok. Krava voda je pordečila obali. Kupi mrtvih trupel, kamenje, orožje — vse so je gnjetlo po koritu. Zvonovi zvonijo slabaje, zvenket orožja se umika, čuti je le še zapovedi častnikov, ječanje ranjenih, ki se vlačijo brez pomoči na obal.

Veliki griški senik je v plamenu: zažgala ga je ognjena strela kapiteljska, goreče seno se dviga v zrak; nikdo ne gasi, ni časa za to. Spopadanje se je zaustavilo, trebalo se je oddahniti za trenotek, nabrati moči. Lučenacem so omagovale sile, izgubili so mnogo ljudi, ali uplašeni so bili tudi Kapiteljci. Vrhu nasipa je bilo že borbe na meč,

porance Biankini zavzel za nujno direktno zvezo Dalmacije s središčem monarhije. A zaključil je:

Najnujneje pa je, da se pred vsem za dovolji hrvatsko in slovensko prebivalstvo na obalah Adrije, da se priznajo njegove svete pravice in da se stori konec politiki, ki upravičeno izživlja Italijo na invazijo naše obali. Še vedno ostaja spomin iz stare zgodovine, da niso vojne mornarice, da niso grajska zidovja, ampak da so prša zadovoljnih državljanov najboljša obramba države. Zadovoljite Hrvate in Slovence na jugu monarhije in to bo izdajalo veliko več nego 50 vojnih ladij prvega reda, več, nego popolna, močna, za vojno sposobna flota. Ako je slavni Nelson rekel, da najboljša obramba morske obale je bitka na odprtem morju, pa pravimo mi, da najboljša obramba Trsta, Istre in Dalmacije je odprta in iskrena politika, politika pravičnosti in osvobodjenja v narodnem in ekonomskem smislu toli hudo tlačanih Hrvatov in Slovencev. — Visoka zbornica! Ker Dalmacija in ostale hrvatske dežele ob Adriji pripadajo tej monarhiji, ker imajo za isto toliko važnost — dolžnost je tudi monarhije, da stori vse, kar treba, da bodo te dežele varne v miru in v vojni in da bodo zavarovane pred nevarnimi spopadi in plenjenji. Mi imamo pravico zahtevati to od te monarhije. Kaj, ali se ne miči!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 18. marca 1905.

Kuropatkin in njegova strategija.

(Dopis iz strokovnjakega peresa.)

Kuropatkin je odpozvan — baje na lastno prošnjo. Vzroki temu se odtežajo popolnoma našemu presojevanju v militarnem pogledu.

Naj pa bodo vzroki Kuropatkinovemu odpozvanju kateri koli, mi ostajamo slej ko prej pri svojem nazoru, da je z cizrom na ves kompleks okolnosti, ki prihajajo v poštev v tej eksepejionelni vojni, temeljna ideja Kuropatkinove strategije jedino prava in primerna. In mi si dovoljujemo trditi, da je bilo do Mukdena tudi izvajanje — toliko v velikem kolikor v malem — te temeljne ideje povsem pravo. Kakor rudeča nit se je vlekle dandaj v tej vojni na ruski strani: v podrobnem ofenzivno in defenzivno nastopanje, v velikem pa boji in bitke s tendencijo izogibanja odločilnim dogodkom.

Tako je Kuropatkin postopal do Mukdena, in stvari so se razvijale ugodno. Tako so se vsi spopadi in bitke od juga do Mukdena, ki so bile v prvi hip razkričane kakor veliki ruski porazi, kmalu izkazale kakor najlepši ruski vspehi, v čast in priznanje Kuropatkinove strategije. V visoki meri velja to za bitko pri Liaojanu, kar je končno pripoznaval odkrito ves militarni svet.

Glede izida bitke pri Mukdenu nam manjkajo še vedno podatki, da bi mogli izreči kako sodbo, se ni-li morda na ruski strani izneverilo izkušeni prejšnji strategiji Kuropatkina? In če je bilo morda temu tako, kje je bil vzrok? Ali morda v spremembi duševne dispozicije Kuropatkina samega, ali pa morda v vnanjih vplivih? Odgovora na to vprašanje si ne dovoljujemo.

Ne preostaja nam nič drugega, nego da računamo z dejstvom, da Kuropatkin ni več vihai poveljnik. In vsprito tega dejstva ponavljamo svoje uverjenje: kdor-koli mu bo naslednik, ne bo smel izneveriti se gori označeni temeljni ideji Kuropatkinove strategije, ako hoče Rusija srečno zaključiti vojno v vzhodni Aziji. Tu je učiteljica — zgodovina ruske vojne leta 1812. Tudi tedaj je uvidelo rusko vojevodstvo — general Kutuzov —, da proti močnejemu in povsem pripravljenemu Napoleonu, temu mojstru vojevanja, ni možno stopati nasproti drugače, nego umikaje se ob vednih bojih, dokler ni dosežena lastna številna premoč. Tudi tedaj so oistro kritizirali postopanje Kutuzova, ali kmalu po bitki pri Borodinu, ko je bila kritika najhujša, se je izkazala vsa velika vrednost vojevanja Kutuzova. Kajti taktični zmagovalci od poljske meje do Moskve, je doživel tu največji strateški poraz, ki ga pozna zgodovina v toliki veličini, tako, da se je moral umikati iz Moskve in je potem na umikanju na potu Moskve—Berezina izgubil svojo lepo, do tedaj vedno zmogovalno armado.

Analogije od tedaj in sedaj ni možno najti, ali s to razliko, da so bile izgube na umikanju Kutuzova v razmerju s francoskimi velikimi večje, nego so bile Kuropatkinove izgube v razmerju z japonskimi. Nerazumno neugodnejše pa so bile razmere za Kuropatkina v trojnem pogledu: 1) Kutuzov se je vojeval v lastni deželi z domačim prebivalstvom, Kuropatkin pa v tuji deželi z neprijateljskim prebivalstvom; 2) Kutuzov je bil na domačih tleh, Kuropatkin pa oddaljen circa 11.000 km od domovine; 3) je bilo številno razmerje Kutuzova začetkom vojne nasproti Francozom ugodnejše, nego ono Kuropatkina nasproti Japoncem; 4) niso zavezniki proti Kutuzovu predstavljali enotne harmonične volje, dočim predstavljajo Japonci kompaktno, fanatizirano, dobro in moderno organizirano narodno maso z nenavadno energijo.

To vse treba imeti pred očmi, ako hočemo pravično soditi, kar je Kuropatkin storil in dosegel do Mukdena. Zato si mi za take razmere, kakršne obstoje v vzhodni Aziji, ne moremo predstavljati boljšega zistema v vojevanju, nego je bila gori navedena Kuropatkinova strategija. Če bi Kuropatkinov naslednik hotel bojevati v bitstvu po drugačnem zistemu strategije, bi se bilo vsaj začasno bati zelo neprijetnih posledic za Rusijo.

Zasedanji naslednik Kuropatkinov je general L'nevič. To je za nas vsakako pomirljivo. L'nevič je star bojni tovariš Kuropatkinov, ki je v sporazumljenju žajim dosegel lepih vspehov, izlasti pa v bitki pri Mukdenu, kjer se je posebno odlikoval na vodstvu svoje III. armade.

Po vsem, kar je znano izvenruskemu svetu o Kuropatkinu, mi ne bi mogli vreči nanj ni enega kemena.

Glasovi ruskih listov o bitki pri Mukdenu.

»Mosk. Vedomosti« konstatujejo, da se je brezovmono tudi v tej bitki pokazala hrabrost in srčnost ruskih čet. To nam vzbuja nado, da se bojna sreča ni definitivno odvrnila od nas, da čim zamenjamo svojo previdnost z drzostjo, nedelavnost z delavnostjo, predsojke s popolnim presojanjem okolnosti, tedaj bo sledila zmaga tudi našemu orožju, kakor je sledila dosedaj japonskemu.

Vojni sotrudnik »Novoje Vremja« piše: Javno vidim ponočno marširanje naših čet — ki so se borile kakor levi, ter provročile sovražniku ogromnih izgub in vzle temu imele kakor konečni izid le moralichen nevpeh — in niti najmanjša graja mi ne prihaja na um; nasprotno, želim te naše brate, ki so se tako navstrajeno žrtvovali za naše življenje, za našo skupno zgodovinsko stvar, s čem vzpodbuditi, jih napolniti z novimi nadami ter jih pomiriti.

Brezdvomno je, da ima sedaj naša domovina prestatu težko izkušnjo, toda take izkušnje morajo vzbuditi v nas novih moči za boj proti sovražniku. Bodimo bolj ruski, pueimo na stran razne prepire, osebnosti, prazne sanje. Sedaj ni čas za to. Spomnimo se na leto 1812, kjer je B. rodinu sledila Berezina, spomnimo se leta 1700 in 1709 Narve in Poltave.

»Svet« piše v nekem članku naslovljenem: »Bitka pri Mukdenu«: Pravi vzroki vseh teh žalostnih dogodkov se pojasnijo v bodočnosti. Nikakor pa ni smeti dolžiti naših čet radi pomanjkanja hrabrosti; iste so se borile junaško. Mi ne moremo izgubiti vere v našo armado. Zato se izguba Mukdena in odhod proti Tielinu ne sme smatrati kakor popoln poraz. Reči moramo: Mi smo prepustili Mukden, zadoja beseda pa še ni izgovorjena.

Glede sklepanja miru.

Nasproti govoricam, ki se razširjajo v inozemstvu, da se v Rusiji čim dalje tem bolj zahteva, naj se sklene mir, naj podamo tu izjavo lista »Novoje Vremja«. List piše: »Japonci zahtevajo od Rusije poldrugo milijardo vojne odškodnine, in Francija bi to svoto preskrbela. Tega ni potreba; Rusija ne potrebuje miru.«

O položaju v Avstriji.

»N. Fr. Presse« komentira govor, ki ga je imel ministerski predsednik baron Gautsch v razpravi o predlogu posl. Derschatte, ki je zahteval, naj se imenuje iz parlamenta poseben odbor, ki naj prouči naše razmerje do

Ogrske. Kakor že znano, je bil ta predlog vsprejet, a debata o njem je bila tako stvarna, kakor jo že dolgo ni doživel avstrijski parlament. V razpravo je posegal, kakor že rečeno, tudi ministerski predsednik baron Gautsch, ki je zagotavljal, da bo vlada v vseh slučajih vestno čuvala interese te polovice monarhije ter je izrekal svoje zadoščenje na tem, da se je naš parlament pokazal solidarnim o pogledu na to za našo polovico življensko vprašanje.

Kakor omenjeno v uvodu, komentira dunajska »N. Fr. Presse« ta govor ministerskega predsednika Gautscha. Za zlohotoa pripomba, da govor barona Gautscha ni izzval posebnega entuziazma, kaže, kako krogi, v katerih imenu govori »N. Fr. Presse«, ne morejo preboleti pada dra. Körberja in ne morejo odpustiti Gautschu, da je postal Körberjev naslednik. Nu, da, saj v to veruje vsakdo, da je bila Körberjeva doba, doba polnih loncev za nenasitne nemške stranke. In to žalovanje radi njegovega pada nam priča, koliko neiskrenosti je bilo v dru. Körberju, ko je slovesno prisegal svojo — objektivnost.

Kakor vzrok da ni bil Gautschov govor posebno tople vsprejet, navaja »N. Fr. Presse« trditve, da je bil rečeni govor sestavljen na samih premisah, ki bi imele veljavo še le potem, ko bi bile uresničene. I seveda, to velja vsaki premisi, da ima veljavo le tedaj, ako je izvedljiva. »N. Fr. Presse« ni torej povedala nič novega in nič originalnega. Njena izvajanja pa nes zamenjajo zato, ker med take naveljavne premise prištevata tudi sporazumljenje med vlado in Čehi. Ti poslednji da so dovolili premirje le za gotov čas in le glede parlamentarne razprave gotovih vprašanj. Posebno pa gre dunajskemu listu navskriž zahteva Čehov, da se skliče deželni zbor češki, češ, da to je slabo znamenje, ako Čehi zahtevajo to ravno v momentu, ko sta parlament in vlada preokupirana po nevernosti, ki grozi Avstriji od strani Ogrske.

Čudne nazore razvija tu dunajski list. Kakor da bi včasih, ko ima država svoje velike potrebe, posamične pokrajine prenehale imeti svoje potrebe! Kaj pa, če bi bila država leta preokupirana od kake velike skrbi? Mari naj bi v vsem tem času posamične kronovine zanemarjale svoje koristi in pušale, da jim propadejo finance in vse gospodarstvo ter naj bi zanemarjale potrebe svojega prebivalstva na kulturnem polju? Nu, saj ni težko uganiti, kaj tišči ljudi okolo »N. Fr. Presse«: Birvo bi morali pokazati!

Kakor znano, obstruirajo Nemci v deželnem zboru češkem. A so to svojo obstrukcijo v glavnem opravičevali z obstrukcijo v državnem zboru. Ker pa so Čehi odnehali od obstrukcije, bi morali, doledne, tudi Nemci odnehati od svoje obstrukcije. Tega pa nečemo, ker hočejo terorizirati v prilog svojim neopravičenim aspiracijam. Zato jim tako smrdi zahteva po sklicanju deželnega zbora češkega. To njihovo upiranje je zelo poučno. Sklicanja deželnega zbora je eden pogojev za pomirjenje in torej za saniranje parlamenta in odpravo razjedajoče državne krize. A, da si bi Nemci ne le mogli, ampak po vsej logiki tudi morali privoliti v to zahtevo, vendar nečemo in se upirajo.

To govore cale knjige, kdo noče pomirjenja, kdo sistematično zastruplja politično življenje Avstrije in kdo je pravi in jedini krivec na hudi krizi. Nemci so to, a »Neue Fr. Presse« je njih glasilu.

Ogrska kriza.

Zopet prihajajo v zadnjih dneh na dan imena raznih politikov, ki so se tekem ogrske krize že večkrat imenovala. Vendar se zdi gotovo, da je v prvi vrsti grof Julij Andras-y prejel od cesarja nalog, da na temelju programa krone sestavi novo ministerstvo. Cesar se poda danes v Budmpešto.

Drobne politične vesti.

— Ruski jezik na Francozskem. Iz Pariza javljajo, da je francoski naučni minister izdal naredbo, ki nalaga, da se ruski jezik poučuje na licejih in gimnazijah.

— Kazenska razpava radi strele iz topa. Te dni je pred vojnim sodiščem v Petrogradu pričela razprava radi ostraga strele iz topa, ki je bil izpaljen z vodom blagoslovljenja vode dne 19. janu-

varja t. l. Pred sodiščem je pet častnikov in trije vojaki.

— Prebivalstvo v Makedoniji. Po najnovem popisu je v makedonskih vilesjih 3.171.690 duš. Bolgarov je 557.734, Srbov 167.601, Grkov 647.692, Turkov 1.720.007, Židov 48.270, Kucovlahov 30.116.

Domače vesti.

Tržaškemu Slovanstvu glas »Sokola«

Štiri mesece je temu, ko pest starejih Sokolov dela vse možno, da tukajšnjemu »Sokolu« povrne glas, ki ga je užival prošlih let in da navede v sveže življenje »odobnosti, da bi naš tržaški »Sokol« v teh težkih dneh popolnoma odgovarjal svoji nalogi zdrave sokolske misli.

Nu, da si je delo Sokolov prednjakov neumorno, da si se je društvo hudo zadeložilo, da uredi prostrano, najmodernejše prirejeno telovadnico, se je slovanska mladina Trsta odzvala svoji dolžnosti v številu dvajset telovadcev omladincev, deset gojencev in do 20 drobnih otročičev. Ti poslednji obiskujejo vaje najoduševljeneje; a pohvaliti moramo tudi njihove voditelje, ki se trudijo, da otrcke pripravijo za telovadbo.

Prvi oddelek — odrasli — obiskujejo le v malem številu telovadnice, da si smo se ravno od te množice mlade nadejali, da sestavimo četo 100 Sokolov.

Da gojenci neradno in v premalem številu obiskujejo telovadbo, to je neodpustna krivda starišev, ki kažejo s tem, da nečemo odgojiti Slovanstvu zdravih Slovencev, razvitih na telesu in duši.

»Sokol« ni politična organizacija, ali v Trstu nam more nadomestiti mnoge narodne nedostatke, ker more držati zbrane mlade sile, ki nam jih nezarodne šole hočejo odtujiti. »Trž. Sokol« je leto bolj nego kedaj nudil svojim členom in prijateljem prilike za zabavo in veselje. Sedaj je nastopila doba, ko zove slovensko mladino na resno vršenje svoje sokolske dolžnosti.

Da pa bo naša sokolska organizacija v Trstu dovršena, odločili smo uvesti ženski oddelek, v kateri bodo mogle pristopati Sokolice od 10—20 let. V ta oddelek stavljamo mi mnoge nade, kajti naš narod treba zdravih, narodnih mater, da mu bo bodočnost osigurana.

Pozivljamo za to vse one mlade prijateljice »Sokola«, ki so želele stopiti vanj kakor izvršujoče članice, a tudi druge, ki bi se rade pridružile prvim, da pridejo v torek ob 8. uri zvečer v telovadnico, da se pogovorimo, kako bi v najkrajšem času oživotali lepo namero.

Še enkrat se obračamo do slovanske mladine in Trstu in do slovanskih starišev, da se na svojo korist odzovejo pozivu »Sokola«, da to društvo res postane dika vseh Slovencev, a v ponos in utelo ostalih Slovanov, ki vsi z zaupanjem gledajo na borbo najizpostavljenije veje slovanskega naroda.

Na zdar!

Iz »Trž. Sokola«

Koncerta »Glasbene Matice«.

Lože in sedeži za koncerta »Glasbene Matice«, ki se bodeta vršila dne 25. in 26. t. m. v »Narodnem domu« se dobivajo od danes naprej pri vratarju »Narodnega doma«.

Za veliki koncert Ondriček so že odane vse lože do ene. Povpraševanje za sedeže raste od dne do dne.

Danes, na praznik sv. Jožefa se zabavni vlak, ki odide iz postaje pri Sv. Andreju ob 2. uri 29 minut, ustavi tudi na postajici v Riemannjib, istotako se ustavi v Riemannjib iz zabavni vlak, ki odhaja iz postaje Harnpelje-Kozina ob 8. uri 33 min. zvečer.

Razmere na naših srednjih šolah. V petek smo priobčili notico o postopanju profesorja Wolfa na tukajšnji državni gimnaziji nasproti našim dijakom in nasproti slovenskemu jeziku. Nastopno podamo, kar piše zadnja celjska »Domovina« o razmerah na mariborski gimnaziji. List piše:

»Uprav barbarske razmere vladajo na gimnaziji v Mariboru, kjer so profesorji, če mogoče, še aserpanjši zagrizenci kakor v Celju. Gotovo so to nezdruve razmere, če sredi šolskega leta izstopajo dijaki, seveda večinoma Slovenci, trumoma iz zavoda. Mi seveda daleko nočemo dijakom dajati nikake potube, a dolžnost slovenskega časopisa je, da iznese v javnost, korumpirane razmere,

Čujte! Čujte!

Zraberjev anatom. muzej

Fondo Coroneo

Od danes naprej

ljudska cena!

Vstopnina le 10 novč.

Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Vabilo

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 26. marca 1905

ob 3. uri popol v občinski pisarni v Nabrežini

Dnevni red:

1. Polaganje letnega računa z leto 1904.
2. Poročilo kontrolnega odseka.
3. Odobrenje računa.
4. Volitev 3 udov v kontrolni odsek za leto 1905.
5. Razni predlogi in nasveti.

Načelnstvo.

Svetovna panorama

ulica Torrente 11 (trivogalna palača)

odprta vsak dan od 10. predp. do 11. ure zvečer

Od 19. do 25. marca:

Berolin krasno mesto s cesarskim dvorom, ministri ter vojaštva, ki se vrača od parade; blagoslovljenje zastav itd. itd.

Vstop 30 st. vojaki in dečki 20 st.

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST

ul. S. Francesco d' assisi 47.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškotov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Kaznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema naročbe na najfinjša peciva ter dostavlja kruh na dom. Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Varstvena znamka: „SIDRO“.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

nadomestek

pain ekspelerja

je pripoznano kot izvrstno, bolečine blažilec mazilo; dobiva se po 80 stot., 1-40 K in po 2 K v vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod preljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalen izdelek.

Richterjeva lekarna „pri zlatem orlu“

PRAGA, Elizabetine ulice št. 5, nova.

Dnevno razpisiljanje.

Zahtevajte le
SELLE & KARY-je

FREDIN

najboljše sredstvo za
čistiti vsako fino ru-
meno ali črno obuvalo

Najbolj se priporoča
za Boxcalis, Oscaria,
Chevreaux in laki-
rane čevlje.

DUNAJ, XII/1.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

„Al Trifoglio“

Niko von Perrelli

TRST — ul. Valdirivo 25 — TRST

(zraven zaloga butelj g. Hackerja.)

Izbera vsakovrstne perutnine, puranov, rac, gosij, piščancev in piščet, divjačine ter okajenega mesa iz Prage in Gradca.

Izvoz jajc, divjačine in volovskega mesa.



**Najboljša, najlepša, najce-
nejša ura sedanjega časa!**

**Pristne Roskopf-Savonnet od double
zlata remontoir na sidro**

so najnovejše Roskopf ure. Te ure imajo izvrstno in z-jamčeno precizijsko kolesje na sidro in imajo 3 odskočne pokrovice od double zlata z d-ojno prevlago. Double zlato, je zlato podobna kovina, koja se nikoli ne spremeni. Te ure so zbog krasnega dela posebno občudovane ter se ne ločijo od pristnih zlatih ur.

Cena 5 gld.

K tej spadajoča verižica od dvojatega double zlata za gospode gld. 1-50. Vsaki uri je priloženo pismo za 3 letno jamstvo. Razpošilja se le po povzetju

JOSIP SPIERING, Dunaj I., Postg. 2-45.

Manifakturna tvrdka BERTOLI & SBUELZ

Piazza Barriera vecchia 2 in ul. Nuova 38 (naspr. palači Salem).

ponuja za zimski čas

fuštanj veleur z novimi risanjmi od 25 novč. više

kotenina navadna za rjuhe . . . 13 „ „

bela . . . 18 „ „

bom. ažna flaneleta . . . po 18 „ „

Velika zaloga žepnih rut, volnenih in svilenih ovratnic

Diakaste zimske srajce za moške in ženske.

Bogat izbor najfinjšega blaga za ženske obleke, vse po konkurenčnih cenah.

Filijalka ul. Nuova št. 38

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Tomaževa žlindra

(na debelo in drobno)

Nova krma „Melassit“

za konje, vole, krave, prašiče.

Kilo po 20 stotink. Vreče od 50 kg. K 8.

Prodaja

HUBER & Comp. v TRSTU

v ulici Madonnina št. 7 (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

„SANUS“

novi higijenični zobotrebniki

disinfektirani parfemirani

zaprošen patent

se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

Leon Fano

TRST

ulica Nuova 42

zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, srebrnino in dragulje; sprejema poprave po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

Anton Zlobec

TRST — Campo S. Giacomo št. 16 — TRST

(zraven cerkve)

priporoča cenjenemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi svojo novo otvorjeno

ZALOGA OLJA, KISA, MILA itd.

na debelo in drobno ter po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Manifakturna trgovina

Ambrosich & Modricky

TRST — ul. Belvedere 32 — TRST

Fuštanj za krila širok 90 cm po 36, 42 novč. Fuštanj veleur od 27 novč. dalje, bel, siv in piquet fuštanj. Kotenina bela in siva. Maje, šlaji in rute. Odeja od volne ali bombaža. Pregrinjala preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, ugovice, čipke in zamet, kakor tudi raznovrstne drobnarije.

Čast mi je na-

znaniti

bratom

Sokolom

in

krojačem

da sem

vdobil blago

za

sokolske obleke

in

vso opravo.

Na zdar!



Jakob Klemenc

trgovina z manufakturami

v TRSTU, ulica Sv. Antona št. 1.

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo

oooooooooooooooooooo